

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 4
— telefon števil 3122, 3123, 3124
3125, 3126
Nesratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — tel. 3492 in 2492
*odružnica Maribor: Grojski trg št. 7.
Telefon št. 2455.
*odružnica Celje: Kocenova ulica
Telefon št. 190.
*očuni pri pošti: ček zavodnih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180
Wien št. 105.241

Izloži vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 4, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grojski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65

Rokopis: 10. 10. 1939

JUTRO

Nemci zasedli brez boja Krakov, Kielce, Piotrkov, Bidgoš, Ciechanov in Plonsk — Poljaki se umikajo na glavno, močno utrjeno obrambno črto pred Varšavo

Berlin, 6. sept. br. Vrhovno poveljstvo nemških čet na vzhodni fronti objavlja naslednje poročilo:

Operacije naših čet na Poljskem napredujejo točno po določenem načrtu. Pešadija napreduje ob podpori motoriziranih oddelkov proti Novemu Saču (Neu Sandez) in dalje proti Krakovu. Gornješlezjsko ozemlje je že popolnoma v nemških rokah. Na severu so nemške čete popoldne prodrele do črte Checini—Opočno—Piotrkov. Na obeh straneh Sieradz so nemške čete zavzele močno utrjene poljske postojanke ter napredujejo dalje v smeri proti Lodžu. Iz Vzhodne Prusije preko Mlave prodirajoči oddelki so zavzeli Ciechanov. Poljske čete se umikajo proti jugu. Pri Rodzanu so nemške čete dosegle reko Narev. Ujele so 10.000 Poljakov in napravile tudi sicer velik vojni plen.

Nemško letalstvo je tudi danes krepko oviralo zbiranje poljskih čet in bombardiralo železniške proge, ki jih je ponekod porušilo. Kolodvorji v Cuckaku, Tarnovu, Voli in Brezovu so v plamenih. Poljsko letalstvo se danes ni nikjer več pojavilo.

Padec Krakova

Berlin, 6. sept. br. DNB poroča: Nemške čete so danes popoldne zasedle Krakov. Nemški generali so takoj po vkorakanju v mesto odšli na kraljevski grad in se poklonili na grobu pokojnega maršala Piłsudskega.

Bidgoš, Kielce in Novi Sač v nemških rokah

Davi so nemške čete zavzele mesto Kielce, važno križišče cest in železnice. Tudi mesto Novi Sač južnozapadno od Krakova je v nemških rokah.

Berlin, 6. sept. br. DNB poroča ob 18.: Pravkar je prispela vest, da so nemške čete zavzele Bidgoš (Bromberg).

Poljska vlada se je preselila v Lublin

Berlin, 6. sept. br. Ameriška agencija Associated Press poroča, da je poljska vlada zapustila Varšavo in se preselila v Lublin. Ista agencija javlja dalje, da je maršal Rydz Smigly ponudil svojo ostavko, ki pa ni bila sprejeta. Tudi civilno prebivalstvo se naglo seli iz mesta. Večji del oblasti so že prenesli v Lublin.

Berlin, 6. sept. br. Švedska uradna agencija poroča, da se je švedski poslanik v Varšavi preselil danes v Lublin.

Poljska vojna poročila

Varšava, 6. septembra. AA. (Pat). Poročilo štaba vrhovnega poveljstva, št. 5 z dne 5. septembra.

Letalske operacije. Sovražno letalstvo je danes nadaljevalo operacije nad vsem ozemljem države in zažigalo mesta in železniške postaje ter ubijalo črede ovac na cestah. Naši letalci so nadaljevali uspešno bombardiranje sovražnih okoliških kolon pri Ciechanovu in Radomsku. Včeraj je so-
vražnik izgubil 14 letal, mi pa šest. — **Operacije na kopnem.** Na južnovzhodni fronti naše čete zadržujejo pritisk mnogo močnejših sovražnih oddelkov. Na črti Warta-Zerkow-Kamjensk se nadaljuje srčiti boji z močnimi sovražnimi oddelki. Na pomorjanski fronti vlada zatišje. Na severni fronti so motorizirani nemški oddelki prodri-
li do pokrajine Ciechanov-Plonsk. Na vzhodni pruski fronti je položaj nespremenjen. Gdinjska garnizija je z drznim napadom na Gdanec zajela protitankovski top, tri strojnice in 12 vojakov.

Varšava, 6. septembra. AA. (Pat). Uradno poročajo: 4. septembra popoldne so sovražna letala bombardirala Varšavo. Okoli 70 letal je metalo eksplozivne in vžigalne bombe ter zanelo celo vrsto požarov. Napad je posebno prizadel varšavska predmestja, kjer prebivajo najsiromašnejši sloji. Ubilo je okoli 15 ljudi, število ranjenih je pa mnogo večje. Protiletalsko ranjenost je zblilo sedem nemških letal, osmo letalo, ki je padlo nad nekim gozdom, pa še iščejo.

12 bombnikov nad Varšavo

Varšava, 6. sept. c. Danes popoldne je 12 nemških bombnikov napadlo Varšavo. Šest jih je bilo sestreljenih, Poljaki niso izgubili nobenega letala.

Umik na glavno obrambno črto

Pariz, 6. sept. br. Po poročilih iz Varšave so se začele poljske čete na ekspanzi-
vni odsekli fronte po naprej določenem načrtu umikati na novo zelo dobro utrje-
ne postojanke, ki predstavljajo glavno obrambno črto. Te čete so imele doslej nalogo, da zadržujejo prodiranje nemških čet tako dolgo, da se bo mogla glavna fronta dobro pripraviti in urediti. To je sedaj doseženo in se je danes popoldne že pričel strateški umik.

Curih, 6. sept. z. Vojaški sodru-
nik »Neue Zürcher Zeitung« objavlja daljšo razpravo o vojaškem položaju na Poljskem in naglašja, da je bilo že od vsega početka popolnoma jasno, da Poljska kljub temu,

da je imela ob pričetku sovražnosti pod orožjem blizu dva milijona vojakov, nika-
kor ne bo mogla držati nad 900 km dolge obsejne fronte. Kakor kažejo vojaške ope-
racije, je bilo že od vsega začetka sklenje-
no, da se opusti obramba koridorja in vse operacije omeje predvsem na zadrževanje nemškega pohoda, da bi se mogla dobro organizirati in konsolidirati glavna poljska obrambna fronta, ki bo šla od meje vzhodne Prusije ob reki Narev neposredno pred Varšavo in dalje skozi v ravni črti proti jugu ob dolini Visle. Ta fronta bo dolga okrog 600 km. Kljub temu, da je poljska vojska trenutno v umiku, ki je strateško docela utemeljen, zbuja njeno zadržanje v vseh vojaških krogih prizna-
nje. V najbolj neugodnih terenskih okoliš-
činah in kljub napadom nemških čet v masah, so Poljaki v južni Poljski celo pre-
šli v ofenzivo in sovražnika ne samo zadr-
žali, marveč mu prizadejajo tudi hude izgube. Vsekakor se bo še le v par dneh, ko bo poljska vojska zavzela svoje glavne po-
stojanke, pokazala resnična moč in sposob-
nost poljske oborožene sile.

London, 6. sept. br. Po zadnjih poročilih s poljskih bojišč se je vojakom posrečilo ustaviti nadaljnje prodiranje nemških kolon iz Gornje Slezije. Poljska vojska se v popolnem redu umika na novo določeno glavno obrambno črto. Poljska posadka na Westerplatte se kljub že petdnevni obleganju še vedno drži in odoleva tudi ne-
prestanemu bombardiranju iz zraka in z morske strani. Poljske čete, ki so se zbra-
le okrog Gdynje, so prešle v ofenzivo proti Gdansk, da bi na ta način razbremenile napad v koridorju.

Krajevni francoski uspehi

**Med Renom in Mozelo so Francozi zavzeli po silni kano-
nadi več nemških strojniških gnezd — Bobneči ogenj se nadaljuje na vsej fronti**

Pariz, 6. sept. br. Francosko vojno po-
ročilo št. 5. ki je bilo izdano danes do-
poldne, se glasi:

Francoske čete so na zapadni fronti več-
raj popoldne in ponoči na več krajih na-
predovale.

Pariz, 6. sept. Popoldanski pariški listi poročajo, da so francoske težke baterije bombardirale vsa cestna in železniška kri-
žišča v Badenju, ter na več krajih onemo-
gočile uspešno koncentracijo nemške vojske. Tudi nemško težko topništvo je ob-
streljevalo francoske prometne važne to-
čke v najbližjem zaledju fronte. Vsi mo-
stovi na Renu so bili podrti. Letalstvo je bilo na obeh straneh zelo aktivno, a se je doslej omejilo na izvidniške polet.

Basel, 6. sept. c. Inozemski novinarji, ki se mude v Švicl in v Luksemburgu, po-
ročajo, da se je ponoči vršila huda topni-
ška borba med nemškim in francoskim topništvom, zlasti v sektorju med Mozelo in Renom. Borba je trajala vso noč.

Pariz, 6. septembra. AA. (Stefani) »Petit Parisien« pravi, da so se vojaške ope-
racije na francosko-nemškem bojišču ome-
jele v glavnem na topovski dvojni. Fran-
coska pešadija je odstranila nekatere to-
čke med Reno in Mozelo, ki so bile prava strojniška gnezda.

London, 6. septembra. br. Po poročilih s francosko-nemške fronte se nadaljuje na vsej fronti obeh utrjenih pasov bobneči topovskil ogenj. Na ozemlju med Renom in Moslo je prišlo do pešadijskih spopadov. Borba je trajala vso noč. Davi je bilo ob-
javljeno uradno poročilo, da so francoske čete na več krajih napredovale in dosegle važne, toda več ali manj lokalne uspehe. Francoske čete so že na vsej fronti stopi-
le v stik s sovražnikom. Bobneči ogenj iz francoske utrjene črte je na več krajih zrušil nemške utrdbe v prvem pasu ta-
ko zvane Siegfriedove linije.

Včeraj dvakrat alarm v Parizu

Pariz, 6. sept. c. Davi ob 2.30 je bil v Parizu zopet izdan alarm za letalski na-
pad. Nad mestom so se pojavila nemška lov-
ska letala, ki pa niso metala bomb. Protivzračni topovi so stopili v akcijo. Signal, da je napad končan, je bil dan ob 5.30. Prebivalstvo je bilo med napadom popolnoma disciplinirano in se je skrilo v od-
režena zaklonišča. Ob 10. dop. je bil dru-
gi alarm, ki je trajal do 11.30.

Garibaldinska legija

Pariz, 6. sept. br. Garibaldinci, ki so se v svetovni vojni borili v francoskih vrstah, so sklenili formirati sedaj novo legijo, ki se bo spet borila na francoski strani. Do-
slej se je prijavilo v legijo že nad 30.000 italijanskih emigrantov, živčih v Franciji.

65 urni delavnik v Franciji

Pariz, 6. sept. c. Francoska vlada je s posebnim zakonom odredila 65urni delav-
nik na teden, za tovarne za municijo in druge narodno-obrambne svrhe pa 72urni delavnik.

Interniranje Nemcev

Pariz, 6. sept. br. Vojno ministrstvo je danes izdalo dekret o postopanju s tujci iz Nemčije in drugih neprijateljskih držav. Za Nemce je bilo ustanovljeno posebno

Pričetek deževne dobe

Curih, 6. sept. z. »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da je začelo po vsej Poljski hudo deževati, ker gre zelo v prilog poljski obrambi. Celo pokrajine so tako razmoče-
ne, da je vsako prodiranje nemških tankov in težkih oklopnih vozil skoro nemogoče. Sedaj šele je pričakovati nastop poljske konjenice, ki predstavlja elito poljske ar-
made. Glavna poljska sila je zaenkrat ob Bugu zavzela močno utrjene obrambne postojanke in je pričakovati, da se bo tu razvila prva večja bitka. Evakuacija Varšave se pospešeno nadaljuje in so vsi glavni uradi že premešeni v Lublin, ki je od-
daljen 130 km vzhodno južno od Varšave.

Jstanovitev propagandnega ministrstva na Poljskem

Varšava, 6. sept. AA. (Pat) Predsednik republike je imenoval šleskega vojvodo Grazinskega za propagandnega ministra.

Slovaški poslanik v Varšavi odstavljen

Bratislava, 5. sept. br. Pred dnevi je slovaški poslanik v Varšavi pozval po ra-
dnu vse slovaško prebivalstvo, naj se upre sedanji slovaški vladi in okupacijskim oblastem. Slovaška vlada je sedaj v po-
sebnem komuniqueju ugotovila, da je bil poslanik že 1. septembra pozvan, naj se vrne v Bratislavo. Omenjeno izjavo je po-
dal kot privatnik, ker je bil medtem raz-
rešen svojih dolžnosti. V Bratislavi je bilo uvedeno kazensko postopanje proti njemu, vse njegovo premoženje na Slovaškem pa je bilo zaplenjeno.

Francija dobi vlado narodne edinosti

Pariz, 6. septembra. AA. (Stefani). V pa-
riških parlamentarnih krogih so snoči po-
trjevali vest, da je mnogo bivših ministr-
skih predsednikov že pristalo na vstop v vlado narodne edinosti pod predsedstvom Daladiera. Posebno omenjajo imena Flan-
dina, Bluma in Marina. V istih krogih po-
udarjajo, da je 100 poslancev, ki še niso izpolnili 40 let, prosilo za vpoklic pod oro-
žje.

Francija obvestila DN o vojnem stanju z Nemčijo

Zeneva, 6. septembra. AA. Francoska vlada je 5. septembra uradno obvestila Društvo narodov, da obstoji zaradi nemškega napada na Poljsko vojno stanje med Nemčijo in Francijo od 3. septembra ob 17. dalje, in prosil, da se o tem obvesti vse članice DN.

Sovjetska vlada je nameravala na prav-
kar odloženo zasedanje skupščine DN po-
slati londonskega poslanika Majskega in gos-
po Kolontajevno.

Sprejemi pri Daladieru in Bonnetu

Pariz, 6. sept. br. Ministrski predsednik Daladier je imel danes daljši razgovor z dosedanjim francoskim poslanikom v Ber-
linu Coulondrom in predsednikom poslans-
ke zbornice Edouardom Herriotom, zuna-
nji: minister Bonnet pa se je sestel z ame-
riškim poslanikom Bullittom in poljskim poslanikom Lukaszewiczem.

★

Angleška vojna poročila

London, 6. sept. AA. Ministrstvo za in-
formacije sporoča danes popoldne: An-
gleški letalci so v noči med 5. in 6. sep-
tembrom izvršili izvidniške poletne nad Nemčijo ter se spoprijeli s sovražnimi lovskimi letali. Vsa angleška letala so se vrnila v celoti na svoja oporišča. Tokrat je bila še večja površina obsuta z letaki, naslovljenimi na nemški narod.

London, 6. sept. c. Angleška admiraliteta javlja, da do nadaljnjega iz strateških vzrokov ne bo objavljala poročil o uspe-
hih proti nemškimi podmornicam, kar pa se ne sme tolmачiti tako, kakor da bi na tem poprišču ne bil dosežen noben uspeh. Bruselj, 6. sept. AA. (Havas) Dopisnik lista »Independance Belge« iz Eupena po-
udarja v svojem poročilu, da je letalski napad na Aachen napravil posebno veliko škodo v industrijskih središčih Esswe'ler in Stolberg.

London, 6. sept. c. Angleška kopna voj-
ska je bila z današnjo odredbo poenote-
na.

Teritorialna vojska je prenehala obstojati kot samostojna enotica.

Ministrski predsednik Chamberlain je danes v spodnji zbornici napovedal, da bo morda jutri popoldne podal v zbornici iz-
javo o mednarodnem položaju.

Nemški bombniki v bližini Anglije

London, 6. septembra. c. Davi so nemški bombniki poskusili prvi napad na Anglijo. V jugovzhodni Angliji je bil dan alarm nekaj po 6. jutrtaji. v Londonu pa ob 6.45. Protivzračne baterije ob vzhodni obali so pregnale letala, ki niso utegnile odvreči bomb. Nad Londonom se letala sploh niso pojavila. Signal, da je napad minil, je bil dan v Londonu nekaj minut po 9. Promet v Londonu je med napadom v glavnem počival, redno so vozili edino vlaki in podzemska železnica. Prebivalstvo je bilo disciplinirano.

Pariz, 6. sept. br. Nemška letala so da-
vi poskušala prodreti nad francoski luki Boulogne in Le Havre, v katerih se vrši-
jo priprave za sprejem angleške ekspedi-
cijske armade. V obeh lukah je bilo pre-
bivalstvo o pravem času alarmirano. Nem-
ških letal pa ni bilo. V dopoldanskih urah so nemški bombniki drugič poskusili svoj prodor na francosko obalo ob Rokavskem prelivu, a tudi tokrat so jih protiletalske baterije na francosko-belgijski meji od-
gnale, še preden so dosegli svoje cilje.

Vojne priprave v Angliji že od meseca marca

London, 6. sept. c. Današnji »Times« pi-
šejo, da so se po vsem angleškem imperiju vršile priprave za vojno že od marca me-
seca, takoj ko je Nemčija okupirala Češko in Moravsko. Tako je sedaj imperij mno-
go bolje pripravljen nego leta 1914.

Kralj Jurij v glavnem stanu protiletalske obrambe

London, 6. sept. c. Kralj Jurij VI. je posetil danes tajni glavni stan protiletalske obrambe in pregledal vse naprave. Kralj je nosil pilnsko masko.

Nemški poslanik zapusti danes Egipt

Kairo, 6. septembra. AA. (Stefani). Nemški odpravnik poslov bo zapustil ju-
turi Egipt.

Ministrstvo za blokado v Angliji

London, 6. sept. c. Novo ministrstvo za ekonomsko vojno odgovarja ministrstvu za blokado, ki je bilo uvedeno v svetovni vojni. Njegov namen je, da organizira vojno proti sovražniku z ekonomskimi, finančnimi in industrijskimi sredstvi. Delokrog ministrstva je zelo širok. Priprave za or-
ganizacijo ministrstva so se vršile že dve leti, večina uradništva je bila že nekaj me-
secev na svojih mestih. Ministrstvo bo tesno sodelovalo s francosko vlado, ki je

Operacije na morju

**Angleži so potopili zopet več nemških ladij in se spo-
padli tudi z nemškimi podmornicami**

London, 6. sept. c. V spodnji zbornici je danes popoldne izjavil mornariški mi-
nister Winston Churchill, da so bili glede potopitve »Athenie« pod prisego zaslišan kapetan ladje, moštvo ter evropski in ameriški potniki. Na podlagi njihovih iz-
povedi je bilo jasno ugotovljeno, da je bila ladja torpedirana od podmornice brez svarila, da je podmornica po torpediranju ustrelila s topom na krov ladje in da je potem krožila nekaj časa okoli ladje. Skupno je bilo na krovu »Athenie« 1418 oseb, od tega 1101 potnik, med njimi približno 800 iz Evrope in 300 Američanov. Pogrešajo po dosedanjih ugotovitvah približno 125 oseb.

V zgornji zbornici je lord Stanhope na vprašanje glede ukrepov, ki jih misli vlada podvzeti zaradi potopitve »Athenie«, izjavil: Gotovo je, da angleška mornari-
ca ne bo na isti način postopala z nemški-
mi trgovskimi ladjami, podvzeti pa bodo drugi ukrepi, ki bodo zalegli.

Na parniku »Athenia« je bilo tudi za 5 milijonov funtov šterlingov zlata. Zlato je bilo skupno z rešenimi potniki pripeljano v Glasgow.

New York, 6. sept. c. Ameriška ladja »City of Flint« ima na krovu preko 200 potnikov potopljene »Athenie«. Ni še znano koliko potnikov je rešil neki švedski parnik zato tudi še ne morejo točno ugo-
toviti števila ponesrečenec.

Buenos Aires, 6. sept. br. Iz Rosarie poročajo, da je z nemškega parnika »Ana-
tolia« ki je zasidran v tamošnji luki, po-
begnilo vse moštvo, ki se ni hotelo vrniti v Nemčijo. Na krovu parnika je ostalo sa-
mo osem oficirjev. Zaradi tega parnik ne more zapustiti luke. Tudi mornari neboje prevzeti službe na nemškem parniku, ker se boje, da bi bil na poti v Evropo po-
topljen.

Berlin, 6. sept. br. Nemški listi so silno ogorčeni zaradi trditve, da je nemška pod-
mornica torpedirala parnik »Athenia«, na

že poslala posebno komisijo v ta namen v London. Poskrbljeno je, da nevrta me države z ukrepi tega ministrstva po mož-
nosti ne bodo prizadete.

Angleška vlada se je opravičila v Kodanju

London, 6. sept. c. Angleška vlada je ob-
vestila dansko vlado, da je odredilo letal-
sko ministrstvo strogo preiskavo zaradi bombardiranja mesta Esbjerg. Preiskava je ugotovila, da ni odvrlo bomb nobeno iz-
med letal, ki so se po bombardiranju nem-
skih vojniških luk vrnila v Anglijo. Zato ob-
staja možnost, da je eno izmed letal, ki je bilo pri napadu na nemške luke poškodovano, odvrlo svoj tovor, da bi lažje nade-
ljevalo polet, potem pa je strmoglavilo v morje.

Komunistična stranka v Angliji razpuščena

London, 6. sept. br. »News Chronicle« poroča, da je notranji minister razpustil angleško komunistično stranko. Vsi njeni lokali so zaprti in zapečateni. Ostalo premoženje je bilo zaseženo.

Transjordanjska vojska na razpolago Angliji

London, 6. sept. br. Danes je prejelo zunanje ministrstvo brzojavko od trans-
jordanjskega emirja, ki v njej izraža svojo solidarnost in zvestobo Angliji. Emir na-
glašja, da se bo tudi Transjordanija borila za stvar Velike Britanije in Francije ter v obrambo civilizacije. Zato so angleške-
mu vrhovnemu poveljstvu na razpolago vse transjordanjske oborožene sile.

Nova vlada v Južnoafriški uniji

Capetown, 6. sept. c. General Smuts je sestavil novo južnoafriško vlado. Pridržal si je tudi resora za zunanje zadeve in za obrambo.

Vsa avstralska milica poklicana pod orožje

Cannbera, 6. septembra. AA. Predsednik avstralske vlade je včeraj izjavil, da je vsa avstralska milica, po številu 78.000 mož, po-
klicana pod orožje.

Angleško-nemško društvo razpuščeno

London, 6. sept. br. Angleško-nemško društvo, ki je imelo podružnice po vsem imperiju, je razpuščeno, premoženje pa za-
plenjeno.

Srbohrvaške oddaje angleških radiopostaj

London, 6. sept. c. Angleške radijske po-
staje so včeraj pričele oddajati poročila v madžarščini. Prihodnje dni bodo uvede-
na poročila tudi v srbohrvaščini.

Blokirana norveška luka

Oso, 6. sept. br. Angleško vojno bro-
dovje je danes blokiralo norveško luko Trondheim, da bi preprečilo izvoz norveške železne rude iz tamkajšnjih rudnikov v Nemčijo. Angleške vojne ladje, ki so se razvrstile na odprtem morju pred tron-
dhijskim fjordom, so obvestile norveške oblasti, da bodo ustavile vsako tovorno ladjo, ki bi bila natovorjena z norveško rudo. Odpremile jo bodo v Anglijo.

Več nemških ladij potopljenih

London, 6. sept. br. Uradno poročajo, da so angleške vojne ladje danes potopile tri večje in več manjših nemških ladij in se spustile v borbo tudi z nemškimi podmornicami. Admiraliteta pa o teh bor-
bah iz strateških in drugih vojaških raz-
logov ne objavlja nikakih podrobnosti, da ne izda s tem postojank angleških voj-
nih ladij. Kadar bo smatrala za primerno in potrebno, bo objavila obširnejša poro-
čila.

Dve milijardi za obrambo Belgije

Bruselj, 6. septembra. AA. Parlament je izglasoval zakonski predlog, s katerim se dajejo kralju najširša pooblastila. Odobril je tudi predlog, s katerim se določa kre-
dit v znesku dveh milijard belgijskih frankov za obrambo.

Vsa država je praznovala rojstni dan Nj. Vel. kralja

Ljubljana, 6. septembra. Za letošnji rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. se je v Ljubljani pripravila nadvse prisočno in svečano. Čeprav so izostale javne manifestacije večjega obsega, je prebivalstvo sprito dogodkov zadnjih dni na ta praznik s še posebno iskreno pokazalo svojo udanost do mladega vladarja, ki v telesno predstavlja moč in edinstvo svobodne domovine. Že večer so s hiš zapalopale državne zastave in danes je bilo vse mesto ovito v nje. Trgovci v središču mesta so v duhu praznika okrasili svoje izlozbe s slikami vladarja in narodnimi barvami. S posebno pozornostjo je mestna občina okitila rotovž, na Gradu pa je vso noč žarel napis: Živel kralj Peter II.

Svečana predstava v operi

Snoči je Narodno gledališče v operi priredilo slavnostno predstavo Gotovčeve opere »Ero z onega sveta«. Predstavi so prisostvovali tudi ban, najvišji predstavniki oblasti in javnih ustanov. Predstavo je gledališki orkester pod taktirko kapelnika dr. Švare zaigral državno himno. Predstava znamenitega jugoslovenskega opernega dela, ki z zmerom večjim uspehom prodira tudi v inozemstvo, je bila na višini, kar je še bolj dvignilo svečano razpoloženje publike.

Službe božje v cerkvah

Davi se je kljub slabemu vremenu razgibala Ljubljana v prazničenem razpoloženju. Ker so druge javne proslave izostale, so bile toliko številnejše obiskane slovesne službe božje v cerkvah. V pravoslavni cerkvi je bil ob 9. svečan cerkveni obred, ki ga je ob asistenci vojaškega duhovnika opravil protijerej Matkovič. Med službo božjo je prepeval pravoslavni cerkveni zbor, prota pa je imel le patriotičen nagovor.

Ob 10. je bila zahvalna služba božja v stolnici sv. Nikolaja, ki jo je ob asistenci kanonikov daroval škof dr. Rožman. Pred cerkvijo je bila postrojena častna vojaška četa z godbo, službi božji pa so prisostvovali tudi ban, župan, komandant divizije, rektor univerze, člani konzularnega zbora in predstavniki raznih nacionalnih društev, korporacij in organizacij, med njimi tudi četa rezervnih oficirjev. Enako so bili številni predstavniki v pravoslavni cerkvi.

V starokatoliški kapeli je v prisotnosti številnih vernikov opravil cerkvene obrede škofijski vikar Lavrinec.

V bankski palači

Ob 11.30 so se v bankski palači zbrali zastopniki vseh nacionalnih humanih in drugih organizacij in ustanov, da sporoče po banu Nj. Vel. kralju svoje najiskrenejše čestitke in najboljše želje za njegov praznik. Ban dr. Natačien je maršalatu dvor odposlal naslednjo brzojavko:

»Prosim, da za rojstni dan Nj. Vel. kralja predložite na Najvišjem mestu čestitke vsega prebivalstva dravske banovine, kakor tudi moje čestitke, in tolnačite izraze neomajne vdanosti in trajne zvestobe Nj. Vel. kralju ter želje za srečno bodočnost, slavo in napredek domovine in visokega kraljevskega doma.«

Svečana seja mestnega sveta

Nocoj ob 20. je bila na magistratu svečana seja mestnega sveta, ki so ji prisostvovali tudi načelniki vseh mestnih oddelkov, zavodov in podjetij.

Magistratno poslopje je bilo slavnostno razsvetljeno. Nad glavnim vhomom se je nad našo trobojnico blestela začetnica P II, nad njo vladarska krona, razsvetljena z belimi in rdečimi žarnicami, ki so predstavljale drage kamne. Na balkonu so se razporedili pevski zbori pod vodstvom g. Venturinija, pred dvorano pa je bila godba Sloge pod vodstvom g. Svetla.

Ob polnoštevni prisotnosti članov mestnega sveta in vodilnih mestnih uradnikov je župan dr. Adlešič otvoril sejo. Govoril je o pomenu današnjega praznika in sporočil, da je poslal Nj. Vel. kralju brzojavno čestitko v imenu Ljubljane. Ko so pevec odpele prekrasno Jenkovo »Molitev«, je župan v svojih nadaljnjih izjavah opozoril na sklenjeni sporazum, ki krepi Jugoslavijo v času, ko je vzplamtel Evropa v novi vojni. Pozival je k veri v nas same k zaupanju, slogi in odločnosti. Končal je z vzkliki kralju, kraljevskemu domu in Jugoslaviji, ki so izzvali velike ovacije in manifestacije. Godba »Sloge« je zaigrala »Bože pravde«, nakar je župan zaključil kratko, a pomembno svečanost.

Sokolska proslava na Taboru

Ljubljansko sokolstvo je nocoj na zelo svečan način proslavilo rojstni dan svojega vzvišenega starešine Nj. Vel. kralja Petra II. v slavnostno okrašeni veliki dvorani na Taboru, ki je bila zasedena do zadnjega kotlička.

Kot gostje so prisostvovali svečanosti zastopnik divizionarja brigadni general Dušan Dodič, zastopnik bana bankski svetnik dr. Trstenjak, podžupan dr. Vladimir Ravnihar, zastopniki vojnih dobrovoljcev s predsednikom Jerasom na čelu, predsednik ZKD prof. Jeran, itd. Seveda je bilo v polnem številu zastopano ljubljansko sokolstvo s svojimi starešinami in deputacija ruskega Sokola s starostjo br. Tkačevom na čelu.

Ob 18.45 je v korakalo v dvorano 14 praporščakov s prapori in državno trobojnico, ki ji je bila izkazana čast med igranjem državne himne. Župni podstarešina inž. Lado Bevc je v kratkem govoru poudaril pomen današnjega praznika za sokolstvo in državo in zaključil svoj nagovor s pozdravom mlademu kralju, ki mu je vsa množica navdušeno zaklicala trikrat »Zdravo«, godba Sokola I pa je zaigrala državno himno. Župni prosvetar prof. Lojze Merčun je za tem predložil poslanico saveza SKJ (poslanico smo objavili v včerajšnji številki) med viharimi vzkliki kralju in kraljevskemu domu. Pod taktirko br. Venturinija je del Hubadove pevске župe čustveno zapel Jenkovo »Molitev«, ki je našla tople odzivi pri občinstvu, br. Marjan Berger je zanosno deklariral Koritnikovo »Domovino«, podstarešina Ljubljanskega Sokola dr. Fran Kandare pa je prečital nastopno udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju:

Vaše Velikostvo! Sokolstvo Ljubljane, zbrano na slavnostnem zboru v počastitev rojstnega dne svojega ljubljanskega starešine, pošilja Vašemu Velikostvu najtoplejšje čestitke s najboljimi željami za Vaše vzvišeno zdravje in srečo. Kakor doslej vedno, tako zlasti v teh burnih časih hoče ljubljansko sokolstvo posvetiti vse svoje moralne in fizične sile in svoje vzgojno delovanje za srečo kralja, za blaginjo naroda ter za moč in slavo Jugoslavije ter zvesto svojim tradicijam čuvati in braniti svobodo domovine. Zdravo našemu mlademu kralju, živel vzvišeni dom Karadjordjevičev, živele Jugoslavija!

Brzojavko so vsi navzočni sprejeli z burnim odobravanjem, potem pa je množica s spremljevalno godbo zapela »Hej Slovani...« Za zaključek so pevec Hubadove župe zapeli Vilharjevo »Slovenec, Srb, Hrvat«, nakar je bila lepa in dostojna svečanost zaključena s petjem »Le naprej«.

Ob zvokih koraknice so praporščaki zapustili dvorano, množica pa se je v največji disciplini mirno razšla na svoje domove.

V Mariboru

Dostojanstveno, toplo občuteno je tudi obmejni Maribor proslavil rojstni dan kralja Petra II. Snoči je bilo mesto med 20. in 21. uro kakor v žarkem morju tisočev žarnic, svečk, lučk in balončkov. Razkošno okrašen je bil rotovž, kjer so bile nšete žarnice urejene v obliko državnega grba, staroslavni mariborski grad pa so osvetljevali reflektorji. Vse hiše so bile okrašene z državnimi trobojnicami, izlozbe trgovin pa so bile okusno opremljene z razsvetljenimi slikami kralja Petra II.

Dopolodne so bila svečana cerkvena opravila v stolnici kjer je opravil službo božjo škof dr. Tomažič, nadalje v pravoslavni kapeli, v protestantski cerkvi in v starokatoliški molitnici. Poleg množice Mariborčanov in Mariborčank so bili polnoštevno navzoči tudi predstavniki civilnih in vojaških oblastev, uradov, ustanov, društev ter korporacij. Zatem je bilo v posvetovalnici na sreskem načelstvu sprejemanje čestitk, ki so jih ob kraljevem rojstnem dnevu sporočali mariborski predstavniki.

Ob 10. se je zbralo mariborsko sokolstvo v veličastnem številu v dvorani matičnega sokolskega doma, ki je bila nabit polna. Proslavo v lepo okrašenih prostorih, s kraljevo sliko vrh odra, je otvorila po slovesnem dvigu državne zastave godba »Drave« pod vodstvom g. L. Žekarja. Zatem je predsednik meddruštvenega odbora mariborskih sokolskih društev prof. Struna v zanosnih izjavah govoril o vdanosti sokolstva in njegovi zvestobi mlademu kralju. Z mogočega sokolskega zbora je bila odposlana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II., nakar je godba »Drave« odsvrtila državno himno. Župni prosvetar br. Dojčinovič je prečital savezno poslanico, nato pa so pevec »Jadrana-Nanos« pod vodstvom prof. U. Vrabca ubrano in polnodoneče odpele tri učinkovite pesmi. Ko je br. J. Mohorko prikazal velike uspehe sokolske Petrove petletke, je prof. Struna s krepkim pozivom k sokolski disciplini in s prisrčnimi, bodrilnimi besedami zaključil prelepo sokolsko slavnost, množica pa je zapela še »Hej Slovane« in »Le naprej«.

V Celju

Sinoči so na vseh celjskih poslopijih zapalopale državne zastave. Mnogi trgovci so okrasili izlozbe s kraljevim slikami. Tudi mnogo oken zasebnih stanovanj je bilo oba večera okrašenih in razsvetljenih. Učinkovito iluminirano je bilo oba večera pročelje mestnega poglavarstva. Sokolsko društvo Celje I je v mestnem gledališču priredilo slavnostno akademijo, ki je odlično uspela.

Davi ob 8. je bila služba božja v opatijski, nato pa v pravoslavni in evangelijski cerkvi ter v starokatoliški kapeli. Službam božjim so prisostvovali zastopniki vojaških in civilnih oblastev in uradov, šol, korporacij in društev ter mnogo drugega občinstva.

Ob 10.30 se je pričela v nabit polni dvorani Narodnega doma sokolska proslava kraljevega rojstnega dne, ki sta jo priredili društvi Celje-matica in Celje I. Na odru je bil postavljen kraljev kip, obdan z zelenjem, pred odrom pa se je razvrstilo sokolstvo v krogih z župnim in društvenim praporom. Sokolski salonski orkester je najprej zaigral Pesem sokolskih legij, nato pa državno himno. Dr. Milko Hrašovec, starešina matičnega sokolskega društva, je v učinkovitem govoru podčrtal, da vsebuje vsi trije deli naše državne himne isto misel in isti simbol: ljubezen do domovine, ki jo je treba čuvati in braniti do poslednje kaplje krvi. Govornik je orisal veliko delo dinastije Karadjordjevičev, ki je polno borb in žrtv za našo svobodo. Jugoslovenskemu sokolstvu je mesto vedno tam, kjer se brani bratstvo in svoboda. Sokolstvo stopa v teh resnih časih strnjeno za svojim ljubljenskim vladarjem in v popolnem zaupanju, da bo mladi kralj vodil svoj narod vedno po poti svojih velikih prednikov. Ko je govornik zaključil svoj govor z vzklikom: »Zdravo, naš kralj in starešina«, je pretreslo dvorano viharo vzklikanje. Mešani zbor Celjskega pevskega društva in nato še združeni moški zbori so zapeli dve domoljubni pesmi. Ob zaključku pa je vse občinstvo ob spremljevanju sokolskega orkestra zapelo himno »Hej Slovane«.

V Beogradu

Beograd, 6. sept. p. Rojstni dan Nj. Vel. kralja so proslavili v vsej državi z molitvami za njegovo dolgo življenje ter srečo vsega kraljevskega doma in vse naše domovine. Po vseh cerkvah so bile slovesne službe božje. V beograjski saborni cerkvi je bila ob 11. slovesna zahvalna služba božja, ki so ji prisostvovali Nj. V. knez namestnik Pavle, kraljevska namestnika dr. Stanković in dr. Perović, ministri pravoslavne vere s predsednikom vlade Cvetkovićem na čelu, ves diplomatski zbor ter zastopniki raznih civilnih in vojaških oblasti.

Pred cerkvijo je bila postrojena častna četa pehote kraljeve garde z godbo in zastavo. Po končani molitvah je pristopil patriarh Gavril h knezu namestniku ter mu čestital k kraljevemu rojstnemu dnevu. Sladili so mu predsednik vlade in ostali visoki dostojanstveniki.

Istočasno je bila ob 11. dopoldne služba božja v katoliški cerkvi Kristusa Kralja. Opravil jo je beograjski nadškof dr. Ujčić v prisotnosti apostolskega nuncija msgr. Feliceja. Službi božji so prisostvovali odposlanec Nj. Vel. kralja general Dekanec, podpredsednik vlade dr. Vladko Maček, ministri dr. Šutej, dr. Torbar, dr. Krek ter predstavniki civilnih in vojaških oblasti kakor tudi mnogo prestolniskega prebivalstva. Po službi božji so odšli podpredsednik vlade dr. Vladko Maček in vsi ministri v maršalat, kjer so se vpisali v dvorne knjige.

Službe božje so bile tudi v molitnicah ostalih veroizpovedi.

Proslava beograjskega sokolstva

Beograd, 6. septembra. p. Sokolstvo je po vsej državi na izredno slovesen način proslavilo današnji rojstni dan svojega starešine našega mladega kralja Nj. Vel. kralja Petra II. V Beogradu je priredila proslavo uprava saveza SKJ. Prisostvovali so ji kraljev zastopnik polkovnik Kerečević, ministri Behlić, dr. Čubrilović in Tomić, poljski poslanik Dembićki, zastopniki bolgarskega poslanstva, mnogo drugih uglednih osebnosti, predstavniki množestvenih narodnih in kulturnih organizacij, izredno veliko število Sokolov in drugega občinstva.

Pred pričetkom proslave so se Sokoli formirali pred domom beograjskega sokolskega matičnega društva v spredov ter odšli v Kolarčevo univerzo, kjer se je ob 11.45 pričela svečana akademija. Otvoril jo je podstarešina saveza SKJ Milivoj Smiljanjić. Po počastitvi državne zastave so prisotni z navdušenimi vzkliki odobrili pozdravno brzojavko, ki je bila poslana Nj. Vel. kralju. Tajnik saveza Adolf Stefan je nato prečital poslanico uprave saveza SKJ, podstarešina Smiljanjić pa je govoril o pomenu Petrove petletke ter navedel, kaj je sokolstvo že storilo v njenem okviru. Sokolski pevski zbor je zapel nekaj domoljubnih pesmi, nato pa je govoril savezni prosvetar Miloš Stanojević. Več članov beograjskega gledališča je recitalo nekaj patriotskih pesmi, svečanost pa je bila zaključena s petjem himne »Hej Slovane«.

Mestni svet prestolnice, ki je vsa okrašena z zastavami, je imel snoči svečano sejo.

Po državi in v inozemstvu

Beograd, 6. sept. p. Iz vseh sedežev banovin, iz vseh mest in drugih krajev prihajajo poročila, kako so povsod s službami božjimi in raznimi prireditvami svečano obhajali rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Po vseh mestih so izvršene zastave. A tudi v inozemstvu, kjerkoli so naša diplomatska zastopstva ali kolonije naših rojakov, so prisočno proslavili današnji praznik. Posebno lepe so bile proslave v prestolnicah držav Balkanske zveze in prijateljski Bolgariji. Svečani službi božji v stari katedrali sv. Nedelje v Sofiji so poleg odposlanca kralja Borisa prisostvovali tudi predsednik vlade, vsi ministri, predsednik sobranja, sofijski župan, šef generalnega štaba z mnogimi generali, močno odposlanstvo Junaka itd.

Trije novi slovenski generali

Beograd, 6. sept. p. »Vojni list« objavlja daljši ukaz o napredovanju velikega števila višjih in nižjih oficirjev. Za divzijskega generala sta imenovana artiljerijski brigadni general Atolije Stoičić ter sanitetni brigadni general dr. Vojislav Popović. Večje število polkovnikov je imenovanih za brigadne generale, med njimi Otmar Langerholc, Adolf Klier in Ferdinand Janež. Za kapetane vojnega broda sta imenovana Josip Petrarka in inž. Hiljacin Mundorfer. Za inženjersko-tehniškega polkovnika je bil imenovan inž. Bogomir Došek.

Odlikovani sodelavci pri sporazumu

Beograd, 6. sept. p. Na predlog predsednika ministrskega sveta so bili odlikovani z redom sv. Save I. stopnje strokovnjaki, ki so sodelovali pri zaključitvi sporazuma z dr. Mačkom in sicer: univ. prof. dr. Djordje Tasić, univ. prof. Mihajlo Ilić, minister univ. prof. dr. Mihajlo Konstantinović, vsi iz Beograda, podban Hrvatske dr. Ivo Krbeć, finančni minister dr. Juraj Šutej ter direktor Zveze bančnih in zavarovalnih družb v Zagrebu dr. Anton Filipinčić.

Dr. Tupanjanin v Sofiji

Sofija, 6. sept. e. Dr. Miloš Tupanjanin, prvak zemljoradničke stranke iz Jugoslavije, je prispel v Sofijo. Včeraj popoldne ga je sprejel ministrski predsednik dr. Kjoševanov, s katerim je imel daljši razgovor. Tupanjanin je imel nato še razgovore z drugimi bolgarskimi politiki.

Zadržanje Rusije

Berlin, 6. septembra. b. Današnji nemški listi poročajo iz Moskve naslednje podrobnosti o objektivnem pisanju ruskih listov: Ruski listi poročajo še nadalje v stvarni obliki o razvoju bojnih operacij na Poljskem ter o vojaških akcijah zapadnih velesil. Tako navajajo dobesedno poročila vseh generalstabsnih poveljstev. Povsem objektivno so ruski listi poročali tudi o incidentu z ladjo »Athenia«. Zelo obširno poročajo nadalje o Rooseveltovem pozivu na ameriški narod ter o ameriški odločitvi o nevtralnem stališču. Lastnih sodb listi ne objavljajo.

Neznano vojno letalo nad belgijskim ozemljem

Bruselj, 6. sept. AA. Belgijsko vojno ministrstvo poroča, da je belgijsko protiletalsko topništvo v pokrajini Louvain snoči obstreljevalo neko neznano letalo, ki je takoj nato odletelo.

Vseameriška konferenca v Panami

Sestala naj bi se ob koncu septembra, da odvrne vojno nevarnost od ameriškega kontinenta

Washington, 6. sept. j. Predsednik Zedinjenih držav Roosevelt je sprejel novinarje in jim izjavil, da bodo Zedinjene države navzlic svoji nevtralnosti vendar poskrbele je z vsemi sredstvi, da njihovi trgovski plovbi ne bi grozila nevarnost od vojnega brodarstva katerekoli države. Prav tako je omenil, da bo konec septembra najbrž sklicana v Panami panameriška konferenca, na kateri se bodo obravnavala vsa vprašanja, katerih razjasnitev je potrebna, da se odvrne nevarnost vojne od ameriškega kontinenta.

New York, 6. sept. br. Republika Panama je danes povabila vseh 21 južnoameriških držav na konferenco, na kateri bodo proučili mednarodni položaj in določili enotno stališče vseh latinskih ameriških držav. Ta konferenca bo prihodnji teden v prestolnici Paname.

Panama, 6. septembra. AA. (DNB). Vse ameriške države so dale svoj pristanek na udeležbo pri vseameriški konferenci Manjaka samo še formalen pristanek Čila.

Washington, 6. sept. a. (Reuter). Proglas o nevtralnosti Zedinjenih držav prepušča med drugim; vstop ameriških državljanz kot prostovoljcev v vojske vojujočih se strank in pošiljanje denarne pomoči, popravljanje ladij vojujočih se strank in njih oskrbo v območju ameriške vode brez pismenega dovoljenja ameriške vlade; nalaganje denarja v kakršnokoli vojaško ali pomorsko podjetje vojujočih se strank; uporabo ameriških teritorialnih voda za vojne ladje vojujočih se strank za pripravljane sovražnih operacij; oskrbo teh ladij s čimerkoli, razen z najemalarnajšimi potrebščinami za prehrano, opadke, vendar mora biti količina na najnujnejšo potrebo posadke, za vožnjo do drugega pristanišča.

Naredba prepovedi izvoza vojnega materiala določa tudi prepoved prodaje letal vojujočim se strankam. Tako je snočil izjavil Roosevelt na sestanku z novinarji. Naredba pa ne velja za že veljavna narčila tujih vlad pri ameriških industrijah.

Vprašanje vojne krivde

Po angleški „Beli knjigi“ in italijanskem službenem sporočilu o Mussolinijevem posredovanju je tudi nemška vlada objavila dokumente o pogajanjih med 22. avgustom in 3. septembrom

Berlin, 6. sept. AA. (DNB). Nemška vlada je objavila obširno uradno sporočilo o teku pogajanj, ki so se vodila prej preden so izbruhnile sovražnosti z namenom, da bi se na miren način rešil nemško-poljski spor. Sporočilo predvsem poudarja, da je nemška vlada večkrat obvestila tako angleško kakor poljsko vlado, da ne more trpeti stanja, ki je obstajalo med obema državama. V ta namen je predvzela več korakov, kar se vidi iz sledečih dokumentov:

1) Nemška vlada je opozorila angleško in poljsko vlado na dejstvo, da gospodarski ukrepi, ki jih je Poljska, neizvzvana podvelja proti Gdansk, silijo svobodno mesto Gdansk, da išče druga sredstva in druge poti za svoj uvoz in izvoz. Poljska vlada je odgovorila z noto, ki je bila izročena nemškemu veleposlaniku v Varšavi 10. avgusta in v kateri je poudarila, da smatra poljska vlada vsako intervencijo rajha glede Gdanska za napadalo dejanje, ker s tem škoduje poljskim pravicam v Gdansk.

2) Neville Chamberlain, predsednik angleške vlade, je poslal 22. avgusta osebno pismo vodji rajha pod vtisom vesti o bližnjem nenapadnem paktu med Nemčijo in sovjetskemu Rusijo. V tem poudarja Chamberlain trdno odločnost angleške vlade, da izvrši vse ukrepe, ki jih velja zveza Velike Britanije s Poljsko. Prav tako je izjavil, da bi bilo potrebno, da se vzpostavi ozračje zaupanja in da se vsi problemi med Nemčijo in Poljsko rešijo s pogajanj in s pogodbo, ki bi bila mednarodno garantirana. Vodja rajha je že 23. avgusta odgovoril na to pismo, in navajal prave vzroke krize v odnosih med Nemčijo in Poljsko. Zlasti je poudarjal, da je že meseca marca letos stavil svoj znani veliki-dušni predlog. Istočasno je ugotovil, da so tedaj na angleški strani širili lažnive vesti o nemški mobilizaciji proti Poljski, kakor tudi neresnične vesti o namerah Nemčije, da bo napadla Madžarsko in Rumunijo. Pristavil je, da mu je znano jamstvo, ki sta ga Velika Britanija in Francija dala Poljski in da je to jamstvo ohranilo poljsko vlado, da je odklonila nemško ponudbo in celo začela z vrsto terorističnih dejanj proti nemškemu prebivalstvu na Poljskem ter je hotela gospodarsko uničiti Gdansk. Vodja rajha je pristavil, da izjavlja da se Nemčija ne bo dala prestrašiti in da bo nadaljevala s politiko, ki gre za tem, da se zagotove njene življenjske pravice.

3) Čeprav je imenovano pismo predsednika vlade z dne 22. avgusta, kakor vsi govori, ki so jih dan kasneje imeli britanski državniki, dokazovali, da v Veliki Britaniji nimajo razumevanja za stališče Nemčije, je vendar vodja rajha izdal sklep, da naredi še en poskus za sporazum z Veliko Britanijo. 25. avgusta je Hitler sprejel angleškega veleposlanika in mu ponovno čisto odkrito razložil, kako razume položaj ter mu istočasno pokazal osnovne črte obširnega sporazuma med Veliko Britanijo in Nemčijo, ki naj bi veljal za dolgo vrsto let in katerega bi bil vodja rajha pripravil ponuditi angleški vladi, čim bi bilo razčiščeno vprašanje Gdanska in koridorja.

4) Medtem ko je angleška vlada pretresala sporočilo, ki ga je na ta način vodja rajha dal angleškemu veleposlaniku v Berlinu je prišlo do izmenjave pism med francoskim predsednikom vlade Daladierom in vodjem rajha. Vodja rajha je v svojem odgovoru ponovno izbrpno prikazal stališče Nemčije glede odnosov med Nemčijo in Poljsko ter ponovno poudaril svojo trdno odločnost, da prizna sedanjo mejo med Nemčijo in Francijo kot dokončno.

5) Angleška vlada je v svojem odgovoru, ki je bil poslan 28. avgusta zvečer na pismo vodje rajha od 25. avgusta, izjavila, da je pripravljena upoštevati zamisel nove ureditve nemško-angleških odnosov. Angleška vlada je dalje sporočila, da je od poljske vlade dobila precizno izjavo da je pripravljena stopiti v neposredna pogajanja z nemško vlado o vseh nemško-poljskih vprašanjih. Angleška vlada je pristavila, da mora po njenem mnenju biti uspeh teh pogajanj zagotovljen. Predlogi poljske vlade pa so bili taki, da so bili upravičeni veliki dvomi v njeno dobro voljo, kakor tudi v to, da ona iskreno misli stopiti v neposredni sporazum z vlado rajha. Kljub temu je vodja rajha dne 29. avgusta popoldne v odgovoru, ki ga je izročil angleškemu veleposlaniku, sprejel angleški predlog in izjavil, da vlada rajha pričakuje, da bo prišla dne 30. avgusta v Berlin neka poljska osebnost, ki bo imela s seboj vsa potrebna pooblaščenja. Istočasno je vodja rajha sporočil, da bo vlada rajha takoj izdelala predloge, ki bi omogočili rešitev spornih vprašanj in bi to rešitev obe stranki lahko sprejeli in da bo načrt objavil angleški vladi še pred prihodom poljskega opolnomočenca. V teku 30. avg. ni pri-

šla v Berlin nobena oseba, ki bi bila opolnomočena od poljske vlade, niti ni prišlo v Berlin nobeno sporočilo angleške vlade, da je v tem smislu storila kakor kora-ke. Nasprotno je vlada rajha dobila istega dne obvestila, da je Poljska odredila splošno mobilizacijo. Šele malo pred polnočjo je izročil angleški veleposlanik novo spomnico, v kateri pa ni bilo nobenih podatkov, ki bi pomenili dejanski napredek v pogajanjih o nemško-poljskih vprašanjih, temveč je bilo v tem odgovoru samo sporočilo, da bo odgovor vodje rajha danes odposlan poljski vladi. Zraven je bil pristanek, da angleška vlada ne smatra za primerno, da bi se nemško-poljska neposredna pogajanja začela že 30. avgusta.

7. Tega dne poljski opolnomočenec ni prišel in po tem takim ni bil izpolnjen pogoj, da bi se sporočilo angleški vladi stališče vlade rajha o temelju morebitnih pogajanj. Kljub temu pa so bili angleškemu veleposlaniku, ko je izročil imenovano angleško spomnico, takoj sporočeni predlogi, ki jih je vlada rajha med tem izdelala. Ti predlogi so bili do podrobnosti objavljeni. Mesto da bi bil imenovan poljski opolnomočenec, je poljski veleposlanik v Berlinu dne 31. avgusta popoldne sporočil ministru zunanjih zadev rajha, da nima polnomočja, temveč da je dobil samo ukaz, naj predloži izjavo ustmeno. Na vprašanje ministra zunanjih zadev rajha, če bi mogel poljski veleposlanik tudi sicer predloge vlade rajha skupaj z ministrom zunanjih zadev dejansko pretresati, je dal poljski veleposlanik jase in odklonil odgovor.

8. Vlada rajha je morala na podlagi tega ugotoviti, da je zamažala čakala na prihod poljskega opolnomočenca, ter je 31. avgusta sporočila javnosti nemške predloge in jim dodela kratek prikaz historiat, kako je prišlo do teh predlogov. Za vse te predloge je izjavil poljski poslanik, da se ne morejo sprejeti.

9. Ker so bile na ta način izčrpane vsi možnosti za mirno rešitev poljsko-nemških vprašanj, je vodja rajha uvidel, da mora proti sili, katero je Poljska že dalje časa uporabljala proti Gdansk, ter nemškimi državljaniom v Poljski in končno proti sami Nemčiji s tem, da je v mnogih primerih kršila meje, nastopiti s silo.

10. Zvečer 1. septembra sta izročila veleposlanika Velike Britanije in Francije nemškemu zunanjemu ministru dve skladni noti, v katerih zahtevata, da Nemčija umakne svoje čete s poljskega ozemlja, ter v njih izjavili, da bosta njuni vladi za primer, če bi rajh odklonil to zahtevo, takoj izvrši svoje obveze do Poljske. Zunanji minister rajha je obema poslanikoma odgovoril, da Nemčija mora odkloniti vsebino teh not, zlasti pa stavek, da je Nemčija napadalec.

11. Da bi se preprečila vojna nevarnost, ki je pretela zaradi teh dveh not, je Mussolini poskušal sklicati konferenco, na kateri bi se rešil poljsko-nemški spor. Francija in Nemčija sta sprejeli ta Mussolinijev predlog, toda Velika Britanija ga je odklonila. (Italijansko službeno poročilo tega ne ugotavlja. Op. ur.) Kakor znano je v Ribbentrop 2. septembra sporočil italijanskemu veleposlaniku, da Nemčija sprejema ta predlog.

12. Dne 3. septembra ob 9. dopoldne je prispel angleški veleposlanik v nemško zunanje ministrstvo in izročil notu ultimativnega značaja, s katero daje vlada Velike Britanije vladi rajha rok 2 ur, da umakne nemške čete s poljskega ozemlja. Če Nemčija te zahteve ne bo sprejela, se smatra Velika Britanija, da je v vojnem stanju z Nemčijo. Nemškemu odpravniku poslov v Londonu je bila izročena ob 11.15 nota, v kateri je bilo sporočeno, da je med obema državama počeni od 11. ure dne 3. septembra nastopilo vojno stanje.

Kasneje je nemški zunanji minister izročil angleškemu veleposlaniku v Berlinu spomnico vlade rajha, v kateri izjavlja, da nemška vlada odklanja ultimativno zahtevo angleške vlade, obenem pa podaja dokaze, da pade odgovornost za vse na poljsko vlado. Podoben korak je storil tudi francoski veleposlanik, ki je tudi poslal nemški vladi ultimativno noto, da do 17. ure umakne svoje čete s Poljske. Poslanik je ob 17. uri izjavil, da ima neprijetno dolžnost, da sporoči vladi rajha, da je francoska vlada prisiljena, da od 17. ure izvrši vse svoje obveze do Poljske. Zunanji minister v Ribbentrop je končal razgovor s francoskim veleposlanikom z izjavo, da nosi francoska vlada vso odgovornost za trpljenje, ki ga bosta preživela oba naroda, če Francija napade Nemčijo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Šest zlatih angelov

Roman 21

»Hej, Pinocchio«, je zaklical Ravenna, »pridi semkaj, mali!«

Za njim je nekaj zašelestalo, siva verica mu je zlezla na ramo in odtoč na glavo, kjer se je vzravala in s hudobno žarečimi očmi boljšala v Ryderja.

»Ti skratki imajo kremplje kakor jastrebi«, je rekel Ravenna, »vso kožo na glavi so mi razpraskali. — Tale je pa vobče tatina in povsem malo prida — že jutraj pride k meni v spalnico in mi skače po brazu. — Dol pojdi!«

Tako govoreč je iztegnil debeli kazalec, verica je skočila nanj in spretno ohranila ravnotežje. Ravenna je vzel iz telovnikovega žepa lešnik, ki ga je Pinocchio z velikim užitek pojedel, pri čemer je rabil šapice kakor roke.

Nad njima se je odprlo okno, in služkinja je zaklicala iz višave:

»Signore — neki gospod Chisholm bi rad govoril z vami.«

»Dol naj pride!« je odkliknil Ravenna in se nato obrnil k Ryderju: »Ali ga povabiva na večerjo?«

»Rajši bi ostal z vami sam«, je rekel Charles.

»Vidite, to me veseli«, je dejal Ravenna ter mu položil tolsto desnico na koleno; »počasi se začne

razumevati, in prepričan sem, da bova čedalje bolj prijatelja.«

Chisholm je bil vidno razburjen in menda ni imel mnogo časa — sodeč po tem, da je sedel samo na skrajni rob stola, ki mu ga je ponudil domačin.

»Zadeva z novo oporoko vašega strica je za vas jako žalostna, gospod Ryder«, je izpregovoril. »Govorijo ste tudi vi že slišali o tem, gospod Ravenna?«

»Ne«, je Italijan zavzeto odvrnil.

»Za vas je pa jako ugodna«, je odvetnik nadaljeval. »Povejte mi, ali je prišlo zadnji čas med vami in med preminulim od kakega nesoglasja?«

»Med Johnom Leggettom in menoj?« je ogorčeno vprašal Ravenna. »Nikakor ne — niti zadnji čas niti vobče kdaj v življenju.«

»Tudi ne med njim in vajinimi skupnimi prijatelji — na primer gospodično Sutherland ali gospodom Brantom?«

»Tega ne morem reči, a ne verjamem. — Res pa je, da je imel John zadnji večer enega svojih gostov na sumu, da ni odkritosrčen proti njemu.«

»Ker se nova oporoka ni našla v pisalni mizi gospoda Leggetta«, je odvetnik nadaljeval, »mora biti torej ukradena, kajti pred včerajšnjim sem videl na svoje oči, kako jo je zaklenil v predal. V tej listini je gospod Leggett prekladal vse dosedanje določbe in — mimo nekaterih volil služinčadi — postavil Ryderja za edinega dediča svojega velikankega premoženja.«

»Gromska strela, Charles, po tem kakem ste zdaj bogatin nad bogatini!« je osuplo vzkliknil Ravenna.

»Na žalost je listina izginila«, je oporekel Chisholm, »in zato velja prejšnja oporoka, ki ni bila

uničena, ampak še leži v bančnem predalu gospoda Leggetta. — Ali poznate določbe te oporoke, ki zdaj spet velja?«

»Ne — kako naj jih poznam?« je odvrnil Ravenna, ki mu je bilo namenjeno vprašanje.

»Vendarle bi bilo mogoče, da bi bil zapustnik govoril z vami o nji — posebno, ker je za vas skrajno ugodna.«

»John mi ni znil niti besedice — saj je tudi vedel, da mi ni mnogo do denarja.«

Zdaj se je Chisholm obrnil k Ryderju, rekoč:

»Vaš stric je imel štiri daljne sorodnike — bratrance v tretjem kolenu; več let je minilo, preden sem jih našel. V stari oporoki ste bili s temi enaki — vsak izmed vas naj bi podedoval deset odstotkov, kar pomeni za vas izgubo štiri in dvajset do pet in dvajset milijonov. Glas o velikih izgubah, ki naj bi jih bil zadnje čase utrpel gospod Leggett, je namreč povsem neosnovana. — Od tega premoženja bi podedoval gospod Ravenna po stari oporoki štirideset odstotkov. — Priznati moram, da se mi zdi glede na te velike vsote govorica, da je postal vaš stric žrtve usode, vsakako precej verjetna. — Saj ne zamerite, da tako rečem, gospod Ryder.«

»S to opravičbo bi se morali obrniti do gospoda Ravenna«, je Charles odvrnil, »kajti ta je tisti, ki mu je stara oporoka v korist, in razen tega sami vidite, kako skesano se drži.«

Odvetnik je bil tako osupel, da sta se Ravenna in Ryder glasno zasmejala.

»Nu, nu, nič hudega«, je dobrodušno dejal Italijan, »saj smo med seboj.«

»Res, ali je Leslie Carlton v stari oporoki kaj omenjena?« je vprašal Ryder.

»Da, dve sto petdeset tisoč dolarjev dobi«, je Chisholm odvrnil, »čeprav jo je bil gospod Leggett spoznal šele pol let prej, nego je dal sestaviti to oporoko.«

»Nu, vsekakor se ji je to znanje obneslo«, je trpko dejal Ryder. »Kaj pa grofica Lalo?«

»Ta dobi petdeset tisoč dolarjev in neko sliko iz beneškega salona.«

»In Porter Brant?«

»Kolikor pomnini, mu je določeno volilo pet in dvajset tisoč dolarjev.«

»Sydney Galloway?«

»Pet in sedemdeset tisoč.«

»Menda so v tej imenitni oporoki obdarovani vsi udeleženci zadnje večerje?«

»Bogme da imate prav«, je po kratkem pomišljanju rekel odvetnik; »smrt gospoda Leggetta je v resnici vrgla vsakemu izmed teh gostov večje ali manjše premoženje.«

»Tudi gospodični Elizi Durante?« je vprašal Ravenna.

»Ne, ta dama ni omenjena — nje tudi ne poznam«, je odvrnil Chisholm in vstal.

»Skoda — nji bi se bilo najbolj prilaglo«, je menil Italijan ter spremil odvetnika, ki se je naglo poslovil, do izhoda.

Ko se je vrnil na vrt, je našel Ryderja z nagibančnim čelom in globoko zamišljenega.

»Če vas prav presoja, Charles«, mu je tiho dejal, »ne žalujete za milijoni, ki jih izgubite, ampak za žensko.«

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki želijo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni znesek za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Kam pa, kam?

Obiskovalcem

velesejma

se priporočam za obisk.

Nizke cene, jedati in piti, pripravi se Strazičar

Ela, paviljon pri vzhodni

trti.

24814-19

Pouk

Dekliški penzionat

»Nadja«

konverzacija v tujih jeziki

Ljubljana, Cesta v Rožno

dolino 14.

Gojenke imajo v penziona

tu stanovanje, hrano, so

dobno vzgojo in konverza

cijo v angleščini, franco

ščini in nemščini. Zahte

varte prospekti. Poisni

dnevno v penzionatu.

24440-4

Dragocenost

Vsakovrstno zlato

rupuje po najvišjih

cenah

CERNE - juvelir,

Ljubljana - Wolfova

249-6

Prodaj

Ugodna orilika

Vsak obiskovalec ljubljansk

skega velesejma naj ne za

manjše obiskati tudi velike

razstave otroških vozičkov

vseh najnovjših modelov

po izjemnih cenah ter lan

skoletnih modelov po zniža

ni cenah, kakor tudi dvo

koles, motorje, živalnih

strojev, pnevmatike itd. pri

trditvi »TRIBUNA«, Ljub

ljana, Karlovska c. 4.

24663-6

Parkete in

parketne odpadke

ugodno prodaja Ivan Šiška,

tovarna parketov, Metelkova

ul. 4, telefon 22-44.

249-6

Kupim

Vrtna zemlja

in gnoj

Kupim 20 voz dobre

vrtno (kompostne) zem

lje in pet voz preleža

nega hlevskega gnoja. —

Ponudbe na inž. A. Šte

bi, Ljubljana, Aleksan

drova cesta 4.

24501-7

Pohištvo

Pohištvo

novo in že rabljeno, ki za

želite prodati ali samo dati

v shrambo, sprejememo v

posebni oddelci v komisij

sko prodajo po zelo ugod

ni cenah. Kupcev je v

tem oddelku vedno dovolj

za dobro ohranjeno pohi

štvo. Vse reklamo presre

bimo sami. Sporočite nam

na dopisnici ali ustno. Pre

voz pohištva preskrbimo sa

mi, Ivan Mathias, Ljubljana

Tyriška 12.

17-12

Posest

Naprodaj hiša

v Skofji vasi pri Celju

po ugodni ceni. Vpraša

se pri Celjski posojilni

ci d. d. v Celju. 23006-20

24814-19

Večje število parcel

kompleksov, parcel goz

dov, trgovskih in stano

vanskih hiš in vili ima

naprodaj gradbeno strok

ov. Izobražen posredo

valec

KUNAVER LUDVIK

Cesta 29, oktobra 6. Te

lefon 37-33.

Pooblaščen graditelj in

sodni cenitelj za nasvete

brezplačno na razpolago.

123-36

Lokali

Trgovske lokale

in skladišče

takoj oddam na Tyrševi

cesti 47b. Vse informacije

daje vsak čas istom hiš

nik.

24330-19

Dijaške sobe

SOBO,

zračno — blizu beži

grajske gimnazije —

rabin za dijaka

sedmošolca, pogoj

skrbno nadzorstvo,

tečna domača hrana,

penjska konverzacija.

Ponudbe je poslati na

ogl. odd. »Jutra« pod

»Mir dobro plačam.«

24976-22

Dve učenci

spregelme v popolno oskrbo

v bližini gimnazije na Po

ljanski cesti. Cena zmerna,

nadzorstvo strogo. Naslov

vseh poslovalnicah Jutra.

24500-22

Od Vas je

odvisno,

da imate

obloko

vedno

kot novo

zato jo pustite redno

kemično čistiti ali

barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Potlanski nastp 4-6

Trdnica — Svetofiklanc

24500-22

Kupujemo

posušene cvetje

arilke,

korenine preobede

bezgovo cvetje.

baldranovo korenin

in svičevce

(encianove) korenin

Ponudbe naj se poš

lje na APEF, Via

Declani 15 — Udine

24500-22

OBISKOVALCI LJUBLJANSKEGA VELESEJMA — OBISČITE PAVILJON „GRAJSKA KLET“

na veseličen prostoru, toči se priznan

izborni dolenski cviček, fina štajerska vina

vedno sveže pivo, žganje, likerje itd.

Posebna špecialiteta na velesejmu

vsak dan sveže domače krvavice in peče

nice, ob vsakem času vsakovrstna topla in

mrzla jedila, sprejemajo se abonenti. —

Vsak dan koncert. — Točna in solidna

postrežba, zato ne pozabite in obiščite na

Se ljudno priporoča in vas vabi

TONE HUČ,

veselični prostor.

restavracija „Grajska k

OKASA tablete

Pri spolni slabosti

lahko poskusite

OKASA

TABLETE

za moške

100 komadov din 220.—

proti povzetju.

Zastopnik: Lekarna

Mr. Rožman Miroslav,

Beograd — Terazije 6.

Ogl. št. 5. a. 1846-39

INSERTIRAJ

»JUTRU«

Priznane aizkin

cenah si nabavite

najboljše moške o

bleke, perilo in vsa

praktična oblačila

pri

Preskerju

LJUBLJANA

St. Petra cesta 14

Angleški vojni minister med rekruti

Angleški vojni minister Hore Belisha je obiskal vojaško taborišče Guildford-Surreyn in se je razgovarjal z vojaškimi novinci

Tišina v Nemčiji

Doba jeklene romantike ne kaže očitno svojega junaštva

Berlinski »Der Angriff« piše:

»Kdor ne čita listov in ne posluša radija, ne opazi niti najmanjše spremembe v berlinskem življenju. Res je, šole so zaprte in v njih so začasno nastanjene čete. Potniški in tovorni avtomobili stoje v dolgih kolonah na drugih krajih kakor običajno, železniški promet je deloma ustavljen zaradi prevoza vojaštva, živila so racionalizirana. Na tramvaju ali v uradu ne vidiš marsikaterega znanca. Bencinske izkaznice so razredčile verige avtomobilov pred črpalkami in pred vojašnicami stoje straže s plinskimi maskami na obrazih. To pa ne pomeni, da je Nemce strah, marveč

nasprotno, da vlada red. Zato tudi v Nemčiji ni nobenega navdušenja za vojno... Tuji listi poročajo, da prihajajo nemški rezervisti k svojim oddelkom brez vzklkov in pesmi. To je resnica. Toda to je zopet posledica novega sistema, ki je zavladal v Nemčiji. Današnja mobilizacija Nemčije se ne da primerjati z mobilizacijo l. 1914. V dobi jeklene romantike ne kaže nikakega prekomernega junaštva, na zunanji. Kje v Nemčiji najdeš danes ženo, ki bi jokala zaradi tega, ker ji je mož, sin ali brat odšel na bojišče? Nemčija je disciplinirana. Fühler je lahko prepričan, da ima nemški narod boljše živce kakor drugi narodi.«

Ob potopu „Athenie“

Pretrsljivi prizori — Torpedo je zadel v strojnico

Reuterjeva agencija navaja nekatere značilne podrobnosti, ki so jih mogli ugotoviti ob potopu angleške ladje »Athenie«, ki je bila torpedirana na poti v Ameriko pri Hebridskih otokih.

Iz pripovedovanja očividcev izhajajo, da se je torpedo zaril v oddelek za stroje. Posadka sodi, da je četrta ameriških potnikov plačala torpediranje z življenjem. Na krovu ladje je bilo v trenutku katastrofe mnogo otrok. Odigrali so se pretrsljivi prizori. Otroci so klicali svoje roditelje in neka deklica je izgubila zaradi nesreče očeta in mater.

Neka družina, ki je šela pri odhodu ladje proti Ameriki štiri člane, je izgubila v trenutku dva sina, oče in mati pa sta ostala pri življenju. Nekateri deli ladje so bili napolnjeni z vodo poldrugi meter visoko. Ženske so pokazale izredno hrabrost. Skupno z moškimi so pomagale reševati otroke. Neko žensko je odnesla voda s seboj. Trenutek pozneje se je pojavila zopet na površju s krikom »Moj otrok!«. Zatem je zopet izginila. Torpedo je zadel potniško ladjo v razburkanem morju, ki je bilo naravnost pošastno, ker je valove obilovala mesečina.

Kadar potapljaajo ladje...

Prizor na morju. Reševalne čolne s potniki so spustili v vodo

Kralj in kraljica peg

Ob največjem zanimanju javnosti so v New Yorku izvolili otroka, ki ima največ sončnih peg, kot »kralja« in »kraljice« peg. Izločilne tekme so bile prej v 217 občinah po vsej Uniji, zmagovalci in zmagovalke so potovali v New York. Za žirijo je bila komisija, ki ji je načeloval svetovno znan goslač.

Naslov kraljice je dobila 12letna Mary Dolanova, ki ima na obrazu kakšnih 12.000 peg. Komisija je izjavila, da pri tej odločitvi ni odločalo samo število peg, temveč tudi njihova oblika in »kakovost«. Podobno je bilo s »kraljem«, gletnim dečkom. 14 tekmovalcev so diskvalificirali, ker so bili nove pege na obrazu naslikali z barvo ali pa so stare pege isto tako »osvežili«. V Ameriki imajo velike skrbi...

Zastražene tvornice v Ameriki

Odkar se je začela v Evropi vojna, je newyorška policija zastražila vse tuje konzulate in poslanstva. Zastrazeni so tudi mostovi in vsi vojaški objekti. Oporišču ameriške vojne mornarice v Brooklynu se ne sme nihče približati. Prav tako je prepovedan dostop k tvornicam, ki izdelujejo municijo in letala.

Na dva vojaka ena strojnica

Pariški listi poročajo, da je poljska vojska, ki se bori proti Nemčiji, dobro oborožena. Vsaka dva vojaka razpolagata z eno strojnico.

Doživljaj v grajski razvalini

Rumunski listi poročajo o grozotnem doživljaju, ki so ga imeli trije možje v prastari grajski razvalini Hobayu nedaleč od Sibinja na Sedmograškem.

Stara legenda pripoveduje, da je v tej razvalini zakopan velik zaklad, ki prinaša smrt vsakomur, ki bi ga hotel dvigniti. V eni zadnjih noči so se odpravili trije prebivalci iz kraja Hobaya na pot, da bi ta zaklad poiskali. Ko so v nekem podzemljem prostoru izkopali že tri metre globoko jamo, se je neka stena nenadno zrušila in enega izmed mož popolnoma zasula, ostala dva pa napol. Z velikim naporom jima je uspelo, da sta se rešila. Ko sta dospela v vas se je pokazalo, da je eden izmed njiju od strahu izgubil govor, drugi pa je znorel. Oblasti so uvedle preiskavo.

Zapiranje lokalov v Italiji

Po odredbi italijanske vlade se morajo zapirati restavracije, kavarne, bari, zabavišča in gledališča točno polnoči. Promet na ulicah mora biti ukinjen najkasneje ob pol eni uri ponoči.

Kočije v Rimu

Rimske ulice so v zadnjih dnevih popolnoma spremenile svoje lice. Z njih so izginili avtomobili in motokikli, pojavili pa so se zopet kočijaži in posebno številno kolesarji.

Plovba okoli Afrike

Poročali smo, da je angleška admiralteta Sredozemsko morje iz varnostnih razlogov zaprla za britsko plovbo. Angleške ladje bodo puile odsej kakor v starih časih spet okrog Afrike.

Potovanja ž njimi se bodo zavoljo tega podaljšala, in sicer iz Indije na Angleško za 65 odstotkov, iz Kitajske za 37 odstotkov, iz Vzhodne Afrike za 45 odstotkov, iz Avstralije pa samo za 10 odstotkov. Po izjavi strokovnjakov je daljše potovanje okrog rta Dobre nade samo neka neudobnost, nič več. Da-li bodo Sueški prekop za plovbo sploh zaprli, še ni določeno.

Pariški umetniški zakladi na varnem

Francoska uprava lepih umetnosti je že v dnevih pred vojno napovedjo ukrenila vse potrebno, da se pariški umetniški zakladi zavarujejo pred vsako nevarnostjo. Kakor smo že poročali, so večino umetnin že prepeljali v provinco, zlasti iz Louvra in versailleskega muzeja. Sedaj delajo vse potrebno, da se zaščitijo tudi kipi in spomeniki na javnih prostorih. Večina dela, ki je potrebno za to, je že opravljena.

Konec strupenjač v Londonu

Kratko pred vojno napovedjo Anglije Nemčiji so v londonskem terariju pomorili vse kače strupenjače in strupene pajke, ki bi lahko postali nevarni prebivalstvu. Ko so Londončani zvedeli za ta ukrep, niso niti za trenutek podvomili, da je vojna gotova stvar, kajti pomorjene živali so bile zelo drage.

Poljski poslanik v Londonu

grof Edward Raczyński pri enem izmed pogostih obiskov zadnjih dni v angleškem sunanjem ministrstvu

Ne kupujte mačka v ureči!
Ne pijte kisle vode, ne da bi pazili, katero pijete!

Vaše zdravje je toliko vredno — da zahtevate

Radensko

tisto z rdečimi srci,
našo najboljšo mineralno vodo,
izrecno
v originalnih steklenicah!

A NEKDOTA

Meščani Bologne so visoko cenili pesnika Giosuèja Carduccia.

Ko je umrl, so sestavili odbor, ki je imel dolžnost skrbeti za pogreb. Odboru je stal na čelu profesor Mariano Vittori. Na dan pesnikovega pogreba je Vittori kakor običajno šel v kavarno na kavu. Lastnik kavarne ga je vprašal:

»Oprostite, saj ste vi predsednik odbora za Carduccijev pogreb?«

»Sem, je odvrnil Vittori.

»Zdaj se razumeva,« je dejal lastnik.

»Hotel sem vam povedati samo to, da vam danes ni treba plačati kave.«

VSAK DAN ENA

»O, gospod sodnik, midva sva dvojčka, zato prosiva, da naju v nobenem primeru ne ločite.«
(»Everybody's weekly«)

SPORT

Uspehi naših motorjev v Beogradu

Na nedeljskih avtomobilskih in motoklističnih dirkah sta na motorjih zmagala dva Ljubljančana (Dušan Breznik, Avtoklub in Janko Šiško, MK Ilirija), v najmočnejši kategoriji pa je zmaga tesno pripadla Zagrebu

O poteku velike avtomobilske in motoklistične dirke v Beogradu, na katero je bila preteklo nedeljo obrnjena pozornost vsega našega športnega sveta in tudi inozemstva, kolikor pač ni bila v skrbih zaradi dogodkov na drugih poljih, smo prejeli od zastopnika ljubljanske sekcije Avtokluba na tej dirki, g. ing. Alb. Strune, naslednje izvirno poročilo:

Avtomobilskemu klubu kraljevine Jugoslavije, ki je skupno z beograjsko »Politiko« priredil to dirko, je uspelo dokazati, da je vodstvo mladega — toda vse bolj napredujočega — jugoslovenskega motorizma v krepkih rokah in na najboljši poti. Prireditve je gotovo spet važen mejnik in velik korak naprej in je le škoda, da ga niti pri nas niti nekd v inozemstvu — zaradi drugih velikih dogodkov — niso za beležili z ono pozornostjo, ki jo je zaslužil. Beograd s to prireditvijo ni slučajno dokazal, da na Balkanu vodi v motorizaciji. Prireditve je plod dolgotrajnega in napornega dela, z organizacijo se je začelo takoj po končani turneji Avtomobilskega kluba v Nemčiji. Tudi ni zgolj slučaj, da se je mednarodna prireditve takega obsega v tem času lahko izvedla samo še na Balkanu in samo še v Beogradu.

Pod sodniško tribuno pred »Srbskim kraljem« na Kalemegdanu so tuji in domači novinarji, fotoreporterji in zastopniki športnih organizacij prebrali program zelo različnih misli. Skoraj vsi tuji so bili mnenja, da je začetek posameznih dirk mišljen s toleranco pol ure, če ne več. Nemalo pa so bili začuden, ko je točno ob 11. ob zvokih državne himne na sodniški tribuni zaplapolala trobojnica in je točno po sporu ob 11.05 starter poslal na progo prvo skupino motoklistov.

75.000 gledalcev je bilo razvrščenih ob progi okoli Kalemegdana po tribunah in strelah, po terasah beograjske trdnjave in po drevesih. Proga je bila dolga 2.794 km, odlično urejena in zavarovana, toda težka zaradi ostrih ovinkov in ožine na nekaterih mestih.

Motoklisti

Nas Slovence je zanimal nastop prve skupine motoklistov do 250 ccm, ki je morala absolvirati osem krogov, torej skupno 22.352 km. Vedeli smo, da bo odločilna borba med prvakom Uroščem iz Zagreba in našim Dušanom Breznikom, iz Ljubljane članom Avtokluba, če se ne bo zgodilo kaj posebnega. Urošč je odpovedal motor in Breznik je vodil in zmagal v 14:26 s povprečno hitrostjo 92 km na uro. Breznik je ob šestih jutraj z brzim vlakom prišel v Beograd, na progo ga zaradi treninga niso več pustili, pa so bile naše čestitke tem iskrenejše, ker je »prišel, pognal in zmagal«. Bil je res odličen, izračunano drzen in le škoda, da se je mogel zanašati na lastno vzdržljivost bolj kakor na vzdržljivost motorja, ki je za take prireditve že prestar. In to bolezen imajo pri nas mnogi!

Pri motoklistih do 350 ccm smo med 13 vozači izbrali Urošča in našega Šiško za resna tekmeča za prvo mesto (Šiško so v uradni programu v cirilici imenovali Miško, dnevnik pa so ga v naprej prekrstili v Mikšo). Visoko smo cenili ru-

tiniranega Urošča, naše tihe želje pa so šle Šiški, da bi nam Slovincem prinesel drugo zmago. Janko Šiško, član ljubljanskega MK Ilirije, je prevozil 10 krogov, skupno 27.940 km v odličnem času 16:03 3/5 in zmagal s povprečno hitrostjo 103 km na uro.

Še bolj nestrpno smo čakali motokliste do 1.000 ccm, pri katerih je bil naša nada Jože Čihlač, član Avtokluba iz Ljubljane. Oficielni program ga je pomotoma označeval kot Beograjsčana, napovedovalec ga je selil v Zagreb in Maribor in popravka, da je naš, sploh ni hotel objaviti. Vodil je odlični Nikola Jurčić, član I. HMK iz Zagreba, Čihlač pa mu je bil v napeti borbi vseh 15 krogov (skupno 41.910 km) skoraj stalno za petami. Zmago je pri tej dirki spravi Zagreb, naš Čihlač pa je ostal drugi. Motoklistični del prireditve, pri katerem je nastopila tudi naša žandarmerija in državna policija, se je končal okoli pol dveh.

Avtomobilisti

Nato pa so vse do šestih sledile dirke sportnih avtomobilov do 1600 ccm, do 2100 ccm in čez 3100 ccm in višek prireditve: dirkalni avtomobili Mercedes Benz in Auto Unio. Za volanom teh pa smo videli svetovne mojstre Langa, Nuvolarija, Brauchitscha in Müllerja.

Tazio Nuvolari, leteči Italijan, je 50 krogov prevozil v manj kakor eni uri. S povprečno 132 km na uro — pri kuli Nebotški je pognal tudi nad 200 na uro — si je priboril pokal Nj. Vel. kralja Petra II. Zmaga pa je bila tesna, tik za njim je zagrmel skozi cilj Manfred Brauchitsch na Mercedesu Benz in ostali večni drugi.

Zmagovalec je vozil na »Auto-Unionu« in, ko so pred tribunami monterji zapeljali voz na start, za njim pa je v modrih hlačah in svetlo rumenem puloverju mirno korakal Nuvolari, nismo verjeli, da je v tem majhnem možu skritih toliko živcev. Nekaj minut pozneje je mimo nas švignil kakor blisk in to se je ponovilo pedesetkrat. Po zmagi pa je izstopil, položil lavorjev venec, ki so mu ga izročili, na voz in si smehljaje delal pot skozi navdušeno množico. Zvečer pa smo ga v Avtoklubu videli v družbi ostalih svetovnih mojstrov, prav tako znamenitih in velikih sportnikov.

Na tej mednarodni avtomobilski in motoklistični prireditvi v Beogradu so se v ostalih kategorijah sportnih avtomobilov dirke udeležili tudi Jugoslovenci in potrdili dober sloves, ki ga naš avtomobilizem uživa. Med dirkalne avtomobile mi seveda ne moremo, svetovni mojstri imajo za seboj avtomobilsko industrijo Mercedes Benz in Auto Unio in niso amaterji. Priznanje pa gre organizatorjem te prireditve, Avtoklubu in »Politiki« ki sta nam z žrtvami in trudom pokazala, kaj avtomobilski sport sploh zmoro.

O motoklističnem delu prireditve pa moramo poudariti, da je dve zmagi odnesla Ljubljana eno Zagreb ter gredo beograjski motoklisti krepko za nami. Vodi pa v jugoslovenskem motosportu imena: Borisavljevič, Breznik, Čihlač, Jurčić, Šiško, Urošč in morda še kdo, ki tokrat ni mogel v Beograd. To je abecedni red po beograjskih izidih, ki smo jih Slovenci lahko še prav posebno veselili.

Kolesarska dirka v Prevaljah. Sportni klub »Prevalje« priredi v nedeljo dne 10. t. m. ob pol 10. veliko medklubsko kolesarsko dirko na progi Prevalje—Mežica—Guštanj—Prevalje (24 km). Start in cilj pred gostilno Rozman v Prevaljah. Dirka se po pravilniku kolesarskega saveza Jugoslavije. Prijavnina znaša din 5.— Ker se je klub komaj letos ustanovil, prosimo vse klube, da pošljejo na to dirko svoje dirkače. Dirka bo ob vsakem vremenu.

Finska že računa s preložitvijo XII. olimpiade. Vojna, ki je izbruhnila v Evropi, resno ogroža izvedbo XII. olimpiade 1940 v Helsinkih. Če te vojne do konca letošnjega leta — tako zatrjuje neka vest iz Helsinkov — ne bo konec, ni nobenega dvoma, da olimpiade poleti l. 1940. ne bo, predvsem zato, ker se udeleženci zanjo ne bodo ugnili pripraviti, pa tudi zato, ker je vojno ozračje v nasprotju s cilji olimpiade, velike mirovne manifestacije vseh narodov sveta. V finskih sportnih krogih že razpravljajo o tem vprašanju in tudi z možnostjo, da bi v primeru odgoditve prihodnje olimpiade dobili v izvedbo vsaj XIV. olimpiado — leta 1948., ker je ona v letu 1944. že oddana Angležem.

RADIO

Četrtek, 7. septembra

Ljubljana 12: Pesmi in plesi švicarskih vinčarjev (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Baletna glasba radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Prenos s velesejma. — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Deset minut zabave. — 19.40: Nac. ura. — 20: Fovski kvartet »Pantje na vasi«. — 20.45: Reprodukcijski koncert simf. glasbe. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Lahka glasba radijskega orkestra.

Beograd 18.20: Orkester in narodne pesmi. — 20: Humor. — 21: Bosanske in dalmatinske pesmi. — 23.15: Lahka godba. — Zagreb 20: Domači skladatelji. — 22.20: Koncert orkestra. — Praga 20: Zvočna igra. — 22.15: Plošče. — 23: Češke sonate. — Varšava Program po napovedi. — Sofia 17.30: Lahka godba in ples. — 18.25: Bolgarske pesmi. — 19: Petje. — 19.30: Simf. glasba. — 20.50: Mešan glasbeni program. — 21.25: Plošče. — 21.40: Lahka godba in ples. — Dunaj in vse druge nemške postaje program po napovedi. — Pariz 19.50: Plošče. — 20.30: Zvočna igra. — 22.40: Lahka godba in ples.

Vodnikove družbe!
Postani in ostani član